

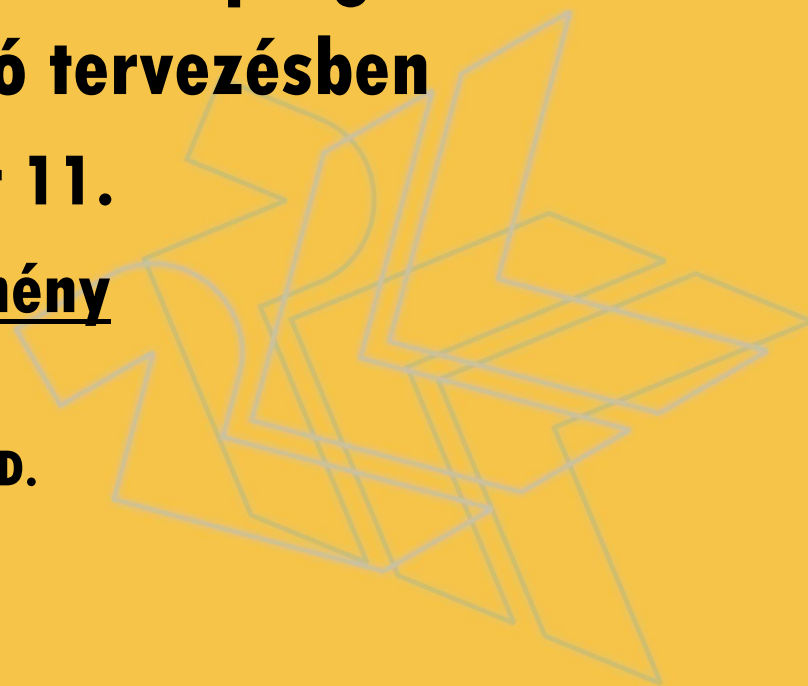
A CLLD-LEADER megközelítés érvényesíthetősége a 2014-2020. programozási időszakra vonatkozó tervezésben

2012. október 11.

Hajdúböszörmény

Finta István Ph.D.

finta@rkk.hu

Cél és körülmények

- Cél: a 2014-2020. közötti időszakra történő felkészülés;
- Indok: a partnerségi szerződésben (EU-tagállam között) meg kell jelölni a helyi fejlesztés szereplőit (CLLD), azok kialakításának módszereit (LEADER), az ezek által igényelt forrásokat. Várhatóan 2013. közepe!
- Nincs központi döntés a vidéki térségek lehatárolásáról, a helyi szint szerepéről, az általuk felhasználható források arányairól, a CLLD-LEADER viszonyáról, a multifund (többalapú tervezés) rendszerről, a teljes lefedettség kérdéséről, nincs tervezési útmutató, módszertan stb.
- Tervezés, fejlesztési célok meghatározásának indoka: a közösségi szinten megállapított célok nem változnak, a helyi, térségi adottságok nem változnak, az igények adottak, így egy felkészültebb fázisból lehet kiindulni, ha eldördül a startpisztoly.
- Követendő módszer: a helyi társadalom bevonása, részvétele mellett végrehajtott tervezés.

- Keret, mozgástér, a közösség által meghatározott célok!

Célhierarchia:

1. EUMSZ 14. cikke;
2. Európa 2020 prioritásai;
3. Tematikus célkitűzések (10 db);
4. Országspecifikus ajánlások, tanácsi ajánlások (a makrogazdasági egyensúly biztosítása érdekében);
5. Prioritások (ERFA esetén 11 db, ESZA 4 fő, mely több részre bomlik és 4 „hozzájárulási” terület, EMVA esetén 5 db agrárágazati és 1 vidékfejlesztési prioritás);
6. Konkrét intézkedések (az 5-6. pont az operatív program, illetve az EMVA esetén a vidékfejlesztési program része,);

Tematikus célkitűzések

Mindegyik KSK-alap a küldetésének megfelelően támogatja az alábbi tematikus célkitűzéseket az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre vonatkozó uniós stratégiához való hozzájárulás érdekében:

- (1) a kutatás, technológiai fejlesztés és innováció erősítése; az információs és kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés, a technológiák használatának és minőségének javítása;
- (2) a kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EMVA esetében), a halászati és akvakultúra-ágazat (az ETHA esetében) versenyképességének javítása;
- (3) az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban;
- (4) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés és –kezelés előmozdítása;
- (5) környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása;
- (6) a fenntartható közlekedés előmozdítása és kapacitáshiányok megszüntetése a főbb hálózati infrastruktúrákban;
- (7) a foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása;
- (8) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem;
- (9) beruházások az oktatás, képességfejlesztés és élethosszig tartó tanulás területén;
- (10) az intézményi kapacitás javítása és hatékony közigazgatás.

Ágazati programok vagy integrált (területi) programok, kompetenciák

- Létezik-e területi aspektusa az adott célkitűzésnek? (A tematikus célok, illetve a prioritások többsége értelmezhető területi szinten, egy részük kizárólag területi szinten valósítható meg eredményesen.)
- Ha létezik területi aspektus, melyik az optimális területi lépték, társul-e hozzá kompetencia?

Az Európai Regionális Fejlesztési Alap fontosabb beruházási prioritásai

Az információs és kommunikációs technológiákhoz (IKT-ék) való hozzáférés elősegítése és e technológiák használatának és minőségének fokozása:

(a) a szélessáv-kiépítés kiterjesztése és nagy sebességű hálózatok kiépítése; (tervezés szintjén jelezni az igényt);

A kkv-k versenyképességének fokozása:

(a) a vállalkozói szellem előmozdítása, különösen az új ötletek gazdasági hasznosításának megkönnyítésével, valamint új cégek alapításának ösztönzésével;

Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban:

(a) megújuló energiaforrások gyártásának és forgalmazásának támogatása;

(b) a kkv-kban az energiahatékonyság és a megújuló energia használatának elősegítése;

Az Európai Regionális Fejlesztési Alap fontosabb beruházási prioritásai

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a kockázatok megelőzésének és kezelésének elősegítése:

(a) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló célzott beruházás támogatása;

Környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése:

(c) a kulturális örökség védelme, elősegítése és fejlesztése;

(d) a biológiai sokféleség védelme, talajvédelem és az ökoszisztéma-szolgáltatások elősegítése, ideértve a NATURA 2000-t és a zöld infrastruktúrákat is;

A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése:

•(b) helyi fejlesztési kezdeményezések és szomszédos szolgáltatásokat nyújtó struktúrák támogatása új munkahelyek teremtése érdekében, amennyiben ezek a tevékenységek a(z) [...] /2012/EU [ESZA] rendelet alkalmazási körén kívül esnek;

A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem:

(b) a rászoruló városi és falusi közösségek fizikai rehabilitációjának és gazdasági fellendülésének támogatása;

(c) a szociális vállalatok támogatása;

Az Európai Szociális Alap fontosabb beruházási prioritásai

A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése a következők révén:

- i. munkaerő-piaci hozzáférés a munkakeresők és az inaktív személyek számára többek között helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén
- ii. a nem dolgozó és nem tanuló fiatalok fenntartható munkaerő-piaci integrációja
- iii. önfoglalkoztatás, vállalkozói készség és vállalkozásalapítás

c) A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem a következők révén:

- i. aktív befogadás
- ii. a társadalom peremére szorult közösségek – például a romák – integrációja
- v. a szociális gazdaság és vállalkozások ösztönzése
- vi. közösségek szintjén irányított helyi fejlesztési stratégiák

(6) a társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki térségekben, különös tekintettel a következő területekre:

(a) segítségnyújtás a diverzifikáláshoz, új kisvállalkozások alapításához és a munkahelyteremtéshez;

(b) a helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben;

(c) az információs és kommunikációs technológiák hozzáférhetőbbé tétele, használatának előmozdítása, és minőségének javítása a vidéki térségekben.

Az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap releváns egyedi intézkedései

Alapvető szolgáltatások és a falvak megújítása a vidéki térségekben

- a kisméretű infrastruktúra valamennyi típusának létrehozása,
- széles sávú infrastruktúra, beleértve annak létrehozását, fejlesztését és kiterjesztését is,
- a vidéki népesség számára nyújtott helyi alapvető – többek között szabadidős és kulturális tevékenységekkel kapcsolatos – szolgáltatások és a kapcsolódó infrastruktúra létrehozására, fejlesztésére, illetve kiterjesztésére irányuló beruházások;
- a falvak és a vidéki tájak kulturális és természeti örökségének megőrzésével, helyreállításával és korszerűsítésével – az ezekhez kapcsolódó társadalmi gazdasági szempontokat is beleértve – kapcsolatos tanulmányok és beruházások;

A LEADER megközelítés szempontjából releváns tematikus alprogramok

**A tematikus alprogramok szempontjából különös
jelentőséggel bíró intézkedések és műveletek:**

- **Mezőgazdasági kisüzemek**
- **Rövid ellátási láncok**

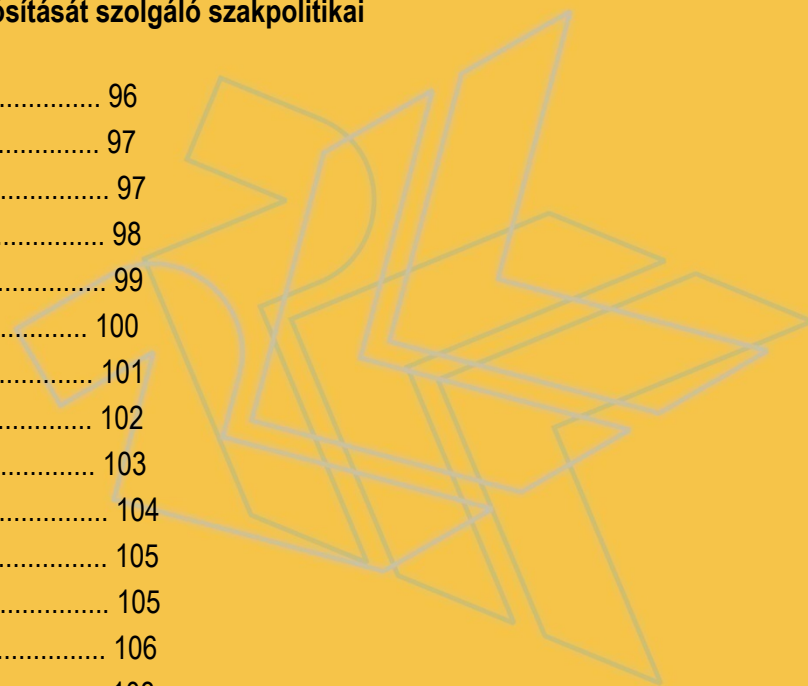

- A közösségi célokhoz való kapcsolódás meglehetősen áttételes;
- Kifejezetten ágazati szemléletű és dominanciájú felépítés, a szubszidiaritás lényegi mellőzésével, az egyközpontú, centralizált döntési rendszerre alapozva;
- Alapvetően hiányzik a területi szintek szerepének meghatározása, kompetencia vizsgálat;
- Teljesen hiányzik a területi szintek közötti tervezési mechanizmus leírása;
- Teljesen hiányzik a többalapú tervezés eszközeire (CLLD, ITI) való építkezés, vagy arra történő utalás;

•	3.3 Fejlesztési prioritásaink a 2014-2020-as EU programidőszakra	92
•	3.3.1 Új Gazdaság – növekedő patrióta gazdaság, fokozódó kis- és középvállalati nemzetközi teljesítmény	93
•	3.3.2 Fordulat a teljes foglalkoztatottság felé	93
•	3.3.3 Útban az energiafüggetlenség felé	94
•	3.3.4 Népesedési fordulat a gyermekvállalásának fokozásával	94
•	3.3.5 Területi integráció az erős helyi gazdaság bázisán	94
•	3.3.6 A Nemzeti Reform Program vállalásai az EU 2020 stratégiához kapcsolódóan	95
•	4. Szakpolitikai, ágazati fejlesztési igények és irányok	96
•	4.1 A gazdasági növekedés, innovatív és versenyképes gazdaság megvalósítását szolgáló szakpolitikai törekvések.....	96
•	4.1.1 Gazdasági versenyképesség	96
•	4.1.2 Az ipar horizontális és átfogó fejlesztési szempontjai	97
•	4.1.3 Autó és járműipar	97
•	4.1.4 Elektronikai iparágak, híradástechnika	98
•	4.1.5 Turizmus	99
•	4.1.6 Építő- és építőanyag ipar	100
•	4.1.7 Logisztika	101
•	4.1.8 Gépipar, szerszámgyártás	102
•	4.1.9 Vegyipar	103
•	4.1.10 Kereskedelem	104
•	4.1.11 KKV-k, befektetés ösztönzés	105
•	4.1.12 Foglalkoztatás	105
•	4.1.13 Közlekedéspolitika	106
•	4.1.14 Vagyongazdálkodás	108
•	4.2 A gyógyuló és gyógyító Magyarország, egészséges társadalom megvalósítását szolgáló szakpolitikai törekvések	108

Az integrált területi programokra kínált eszközök (közösségi szabályozás)

- Közösségi szinten (által) irányított helyi fejlesztés (CLLD), integrált fejlesztési beruházás (ITI) (közösségi cselekvési terv)

CLLD, vagy LEADER?

- A LEADER kötelező (5% az EMVA-ból), a CLLD opcionális, az ERFA programjaihoz kötődik.
- LEADER-EMVA esetén a társfinanszírozás maximuma 90%, CLLD-ERFA esetén ez 95% lehet (85% GDP átlag alatti területeken).
- A LEADER országos lefedettségű és hagyományokra épülhet. De a politika körében nem egyértelmű a támogatottsága.
- A CLLD alkalmat nyújthat a helyi-területi fejlesztés intézményrendszerének „saját képére való formálásában”, de ennek a politikai elit egyelőre nincs tudatában.
- CLLD esetén az irányítás és az intézményrendszer inkább kapcsolódik a Strukturális Alapok menedzsmentjéhez, így a vidékfejlesztésből – az amúgy is domináns – agrárfejlesztés maradhat meg. (Pár LEADER HACS-al ki lehet pipálni az 5%-ot.)
- Legjobb védekezés a támadás: miniszteri deklaráció, amely szerint hazánkban a LEADER program formájában valósul meg a CLLD. (Pontosan meghatározva a célokat és az ERFA-ból, ESZA-ból igényelt forrásokat.)

Köszönöm a figyelmet!

